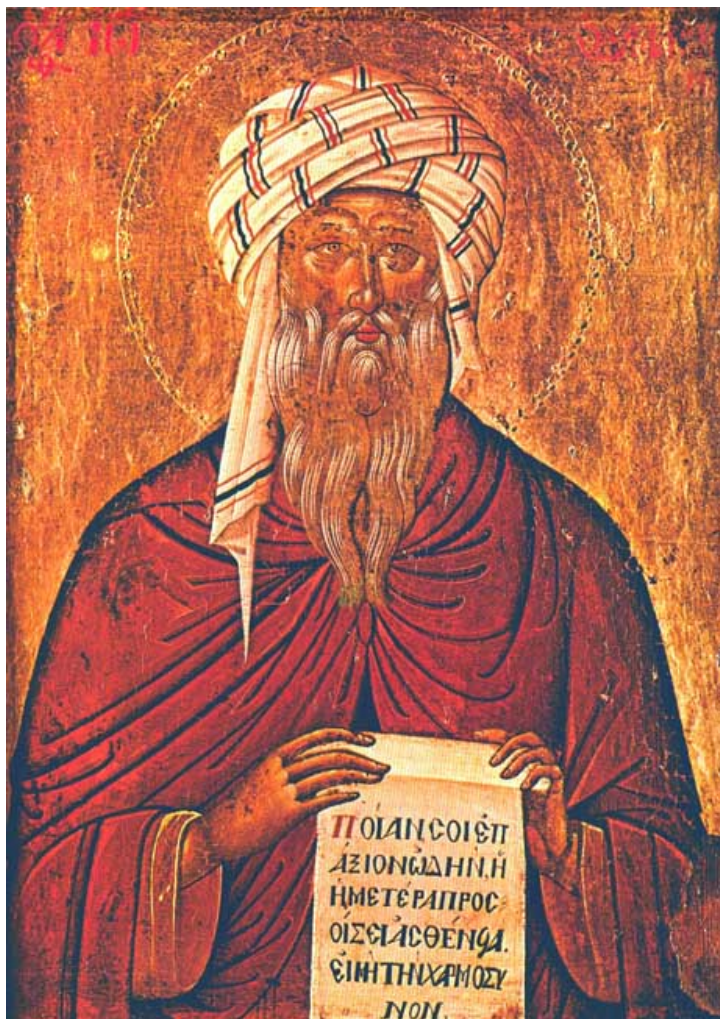

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός: Να κάνεις εικόνα της ανθρώπινης μορφής, όταν δεις τον ασώματο να γίνεται για σένα άνθρωπος!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός.

Συνέχεια από εδώ: <http://www.diakonima.gr/?p=485232>

6. Βλέπεις, πως ένας είναι ο σκοπός, να μη λατρέψουν την κτίση στη θέση του κτίστη μήτε να προσφέρουν την προσκύνηση της λατρείας σε κανένα άλλον παρά μόνο στο δημιουργό.

Γι' αυτό σε κάθε περίπτωση συνδυάζει τη λατρεία με την προσκύνηση· πάλι μας λέγει λοιπόν· «Δεν υπάρχουν για σένα άλλοι θεοί εκτός από μένα. Δεν θα φτιάξεις για τον εαυτό σου κανένα γλυπτό ούτε κανένα ομοίωμα, δεν θα τα προσκυνάς αυτά μήτε θα τα λατρεύεις, γιατί εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας», και πάλι, «να καταστρέψετε τους βωμούς τους και να κάνετε σκόνη τις στήλες τους και να ερημώσετε τα δάση τους και τα αγάλματα των Θεών τους να τα κάψετε· δεν θα προσκυνήσετε κανένα άλλον θεό», και ύστερα από λίγα, «και δεν θα φτιάξεις για τον εαυτό σου χυτούς Θεούς».

7. Βλέπεις, πως εξαιτίας της ειδωλολατρίας απαγορεύει την εικονογραφία και ότι είναι αδύνατο να εικονίζεται ο άποσος και απερίγραπτος και αόρατος Θεός. «Ούτε την όψη του», λέγει, «ποτέ έχετε δει», όπως και ο Παύλος στάθηκε ανάμεσά τους

στον Άρειο Πάγο και είπε· «Αφού λοιπόν είμαστε γενιά του Θεού, δεν πρέπει να φανταζόμαστε ότι η θεότητα είναι όμοια με χρυσάφι ή με ασήμι ή με πέτρες, με χαράγματα της τέχνης και της ανθρώπινης φαντασίας».

8. Όλα λοιπόν αυτά είχαν νομοθετηθεί για τους Ιουδαίους που στρέφονταν πολύ εύκολα στην ειδωλολατρία· εμείς όμως, για να μιλήσουμε θεολογικά, αφού μας δόθηκε η δυνατότητα να πλησιάσουμε καθαρά το Θεό και ν' αποφύγουμε την πλάνη της δεισιδαιμονίας, να γνωρίσουμε καλά την αλήθεια και να πλουτίσουμε την τελειότητα με τη θεογνωσία και να φτάσουμε την ώριμη ανάπτυξη και να βγούμε εντελώς από τη νηπιακή κατάσταση, δεν είμαστε πια υπό την κηδεμονία παιδαγωγού, αφού πήραμε από το Θεό τη διακριτική ικανότητα και γνωρίσαμε τι είναι το εικονιζόμενο και τι είναι αυτό που δεν περιγράφεται με εικόνα. «Ούτε την όψη του», λέγει, «ποτέ έχετε δει».

Πόσο θαυμάσια είναι η σοφία του νομοθέτη!

Πώς θα εικονιστεί το αόρατο;

Πώς θα παρασταθεί το απερίγραπτο;

Πώς θα σχηματιστεί το άποσο, το χωρίς μέγεθος και όρια;

Πώς θα περιγραφεί αυτό που δεν έχει μορφή;

Πώς θα χρωματιστεί το ασώματο;

Τι είναι λοιπόν αυτό που σημαίνεται παραβολικά;

Είναι φανερό πως λέει να κάνεις εικόνα της ανθρώπινης μορφής, όταν δεις τον ασώματο να γίνεται για σένα άνθρωπος· όταν ο αόρατος γίνει ορατός κατά τη σάρκα, τότε θα εικονίσεις το ομοίωμα εκείνου που φανερώθηκε· όταν ο ασώματος και ασχημάτιστος και άποσος και άπειρος και άναρχος κατά την υπεροχή της φύσης του, αυτός που υπάρχει ως Θεός και παίρνει μορφή κτίσματος, περιγραφεί με τούτη τη μορφή σε όρια ποσού και μέτρου, και αποκτήσει χαρακτηριστικά σώματος, τότε σχεδίαζε τον στο ξύλο και βάλε τον να τον θεωρούν, αυτόν που συγκατατέθηκε να γίνει ορατός.

Ζωγράφιζε την ανέκφραστη συγκατάβασή του, τη γέννησή του από την Παναγία, τη βάπτισή του στον Ιορδάνη, τη μεταμόρφωσή του στο Θαβώρ, τα πάθη του που φέρνουν την απάθεια, τα θαύματα, τα σύμβολα της θείας φύσης του που πραγματώνονται με θεία ενέργεια διαμέσου της ενέργειας της σάρκας, το σωτήριο σταυρό, την ταφή, την ανάσταση, την ανάληψη στους ουρανούς.

Όλα να τα ιστορείς και με λόγο και με χρώματα. Μη φοβάσαι, μη διστάζεις· γνωρίζω πως διαφέρει η μια προσκύνηση από την άλλη.

Ο Αβραάμ κάποτε προσκύνησε τους γιους του Εμμώρ, όταν αγόρασε τη διπλή σπηλιά σαν κτήμα για τον τάφο του, εκείνους τους ασεβείς άνδρες που έσφαλαν μην ξέροντας τον αληθινό Θεό.

Ο Ιακώβ προσκύνησε τον αδελφό του Ησαύ και τον Φαραώ άντρα Αιγύπτιο, ακόμη προσκύνησε και την άκρη του μπαστουνιού του· όλοι αυτοί προσκύνησαν, μα δεν λάτρεψαν.

Προσκύνησαν επίσης ο Ιησούς του Ναυή και ο Δανιήλ άγγελο του Θεού, αλλά δεν τον λάτρεψαν. Γιατί άλλο πράγμα είναι η προσκύνηση της λατρείας και άλλο η προσφερόμενη τιμητικά σε πρόσωπα που υπερέχουν σ' ένα αξίωμα.

Απόσπασμα από τον λόγο «Προς τους διαβάλλοντας τας αγίας εικόνας», λόγος Α', του αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού. Κείμενο, μετάφραση, εισαγωγή, σχόλια, Νίκος Ματσούκας. Περιέχεται στο βιβλίο «Ι. Κατά Μαννιχαίων διαλόγος. ΙΙ. Προς τους διαβάλλοντας τας αγίας εικόνας, λόγοι τρεις», των εκδόσεων Π. Πουρναρά.